

חינוך בפרשה - ר"ה

מלכותו נצח

בעיירה הקטנה חיו זוג זקנים, עניים מרודים בדחקות איומה. שמעו כי הכומר מעניק ארנק מלא מטבעות זהב לכל יהודי שממיר דתו. החליטו 'בלית ברירה' לפנות אל הכומר... שבו הביתה מה'הטבלה' כשהם מסודרים כלכלית. מיד עקרו את המזוזה, הסירו כיפה וכיסוי ראש...

כעבור זמן התעוררו בקרבם הגעגועים לבית הכנסת, לזמירות שבת, לחיי היהדות. הבעל פונה לאשתו "אמנם זכינו כעת לחיי רווחה, אך איזה טעם באמת יש לחיים אלה? וכי נמות כגויים, חלילה? מה דעתך שנעקור בשקט לעיירה אחרת, הרחק מעיני הכומר, ושם נשוב ליהדותנו?".

נענתה אשתו "גם אני חשבתי כך, אך אבקש שנמתין קצת. ימי ה'פסח' לקראתנו. הבה נישאר 'גויים' למשך עוד כמה שבועות, נחסוך את הניקיונות והקניות, ההוצאות וההתארגנות, ורק אז נשוב...".

בבואנו 'להמליך' את הקב"ה נתבונן במעשייה זו. האם המלכת הקב"ה היא עונש ומעמסה? האם מצוות השי"ת הן עונש שיש לחמוק מהן? הנה, מעשייה נוספת הממחישה מהות הכרזת "המלך" ביום הרת עולם:

ברוסיה הסובייטית נרשם אדם לקבל 'פנקס אדום' ולהשתייך למפלגה הקומוניסטית, כדי להנות מזכויות חבר. חָקְרו 'מזכיר הוועדה האחראית': "כחבר נאמן במפלגה, האם תוותר על שְׂדֵךְ למען העם?". הלה השיב שכחבר נאמן ברור שיוותר על קרקעותיו. "ומה עם הטרקטור שלך?". "בוודאי שאני מוכן לתתו!". "ואם נבקש את התרנגולת שלך?". הפעם ענה האיש "תרנגולתי אשמור לי".

שאלוהו בפליאה "אתה מוכן למסור שדה וטרקטור, ואילו את התרנגולת אתה שומר?". ענה האיש "שדה ממילא אין לי. טרקטור מעולם לא היה לי. אין לי בעיה 'להתחייב' למסור אותם למען 'המפלגה'. אך תרנגולת יש לי, יחידה, זו כל רכושי, וכיצד אוותר עליה...?".

קל להכריז בתפילת ר"ה 'מלוך על כל העולם כולו' על רוסיה וסין. 'וידע כל פעול כי אתה פעלתו' מי? טְרַמֵּפ ונתניהו. ה'חכמה' היא להמליך את הקב"ה עלינו! על התרנגולת היחידה שלנו! את קבלות עול מלכות שמים נבטא בכמיהה ושמחה לעשות רצונו יתב"ש. מו"ר שליט"א רגיל לעורר, כי בשונה מ'כלי הפסח' שאורזים בתום ימי החג ומאחסנים לשנה הבאה, כמו גם הסכך וקישוטי הסוכה שאין בהם צורך עד שנה הבאה. את הקבלות הטובות של אלול, את הרהורי התשובה וההתעוררויות לא אורזים 'אחרי החגים' עד אלול הבא. הכרזת 'המלך' אינה לעשרת ימי תשובה בלבד, או עד אחרי הושענא רבה, אלא למימוש בכל ימות השנה!

בספרים הק' דרשו ענין השופר דווקא. לכאורה, כדי לעורר זכות העקידה טוב היה להציג 'מאכלת', בה חשב אברהם לשחוט את בנו יחידו אהובו. הרי האיל והשופר באו רק 'אחרי' עיקר הניסיון, בתום האירוע הגדול. אלא, כאשר אברהם אבינו שמע 'אך תשלח ידך אל הנער' האם נשם לרווחה? האם חש "זהו, נגמר, חוזרים הביתה"? לא ולא! הוא רצה מצוה, הוא השתוקק 'לתת' להקב"ה. נשא עיניו, חיפש, והנה איל! יצחק נותר עקוד על גבי המזבח כשאברהם שחט את האיל בצִפְנוֹ. מזכירים בר"ה את השופר, מזכירים את הזכות שלא ביקשו להיות 'פטורים' אלא להיות 'מחוייבים'! "על פי דין" על החוטא לשלם מחיר. אנו מבקשים מהקב"ה 'אל תבוא במשפט עמנו', היכנס נא לפנים משורת הדין, כמו שהאבות ביקשו לעבוד אותך יותר ממה שנדרש!

בל נהיה מאלה שסופרים "כמה ימי סליחות יש השנה", וכן "השנה נחסוך במחיר ד' מינים כי יו"ט א' בשבת"... עיקר ניסיון העקידה היה לבחון את הרגשת הלב של אברהם אבינו. כתב הג"ר משה אלמושינינו כי אילו היה אברהם בעצבות בעקידה, לא היה שומע הכרזת 'אל תשלך ידך אל הנער'... שאין רוח"ק שורה אלא בשמחה!

יהדות אינה עונש! הרבי ר' בונם מפרשיסחא הסביר כי משוררים בשעת אמירת 'על חטא' מתוך אושר שזכינו לטאטא חצר ארמון המלך! זכינו למתן תורה, זכינו שקידשנו מצותיו, זכינו להיות 'חרדים' המשתוקקים לקרבת אלוקים וקיום דבר ה' בהידור. מזכירים לנו, לעצמנו, את מהות ועיקר עקידת יצחק – בחשק ושמחה!

"אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם", על היום יום, על המעשים הקטנים, התרנגולת שלנו...

שנה טובה ומבורכת!

יחיאל מיכל מונדרוביץ'

להזמנות הרצאות : 123ymm@gmail.com